

- palīdzēt samazināt risku darbā ar bīstamām vielām, tādējādi aizsargājot veselību un ietaupot laiku un naudu;
- dot savu ieguldījumu cilvēkresursu un un ekonomisko izmaksu samazināšanā, kuras izraisa neuzmanīga rīkošanās ar bīstamajām vielām.

Plašs pasākumu klāsts

Pēdējās trīs Eiropas Nedēļas ir pieredzējušas tūkstošiem pasākumu, kas tika organizēti visā Eiropā. Tie uzsvēra preventīvo pasākumu nozīmību ar darbu saistīto skeleta-muskuļu un saistaudu darbības traucējumu, nelaimes gadījumu un stresa problēmu risināšanā. Daudzas organizācijas sadarbojās kopīgu pasākumu veikšanā. Mēs gribam, lai šī gada Nedēļa būtu vēl plašāka, iesaistot daudz vairāk organizāciju, uzņēmumu un privātpersonu.

Eiropas Nedēļas pasākumiem nav noteiktas formulas - to spektrā var būt pasākumi, sākot ar vienkāršiem un beidzot ar ambicioziem. Jūs varat padomāt par bīstamo vielu aspekta uzsvēršanu jau esošajos veselības aizsardzības un darba drošības pasākumos, vai arī jūs varat uzsākt īpašus pasākumus. Aktivitāšu vidū varētu būt:

- speciāli riska noteikšanas un novērtēšanas pasākumi, veselības aizsardzības un darba drošības auditi darba vietā utt.;
- apmācības semināri;
- izstādes par darbavietas drošību un veselības aizsardzību informatīvais materiāls, kura mērķis ir paaugstināt šo jautājumu sapratnes līmeni darbavietā;
- 'labo kaimiņu' shēmas, kas rosina lielākās kompānijas atbalstīt mazākās kompānijas;
- konkursi vai ieteikumu shēmas labas prakses izstrādei un pieredzes apmaiņai;
- strādājošo un/vai to pārstāvju līdzdalības veicināšana;
- jaunas darbavietu politikas vai preventīvas iniciatīvas uzsākšana Nedēļas gaitā;
- pasākumi veselības aizsardzības veicināšanai darbavietā.

Atzinība par labu praksi

Nedēļas ietvaros Aģentūra īsteno arī labas prakses apbalvošanas shēmu, lai atzīmētu to uzņēmumu vai organizāciju nopelnus, kas devušas izcilu un novatorisku ieguldījumu bīstamo vielu izraisīto risku novēršanā darbavietās.

Šīs balvas tiks pasniegtas novembrī Bilbao (Spānijā) šī gada Eiropas Nedēļas noslēguma ceremonijā. Informāciju par balvu shēmu un iesaistīšanos konkursā varat saņemt no sava nacionālā kontaktpunkta, kā arī atrast to Aģentūras mājas lapā (sk. zemāk).

Kur jūs varat iegūt vairāk informācijas par Nedēļu? Kur jums griezties?

Vispārīgā informācija par Nedēļu:

Apmeklējiet Eiropas Nedēļas mājas lapu <http://osha.eu.int/ew2003/>. Tā sniedz gan visjaunāko informāciju par Eiropas Nedēļas kampaņu, gan arī nodrošina ērtu pieeju informācijas pārbagātībai par darba drošību un veselības aizsardzību Eiropas Aģentūras mājas lapā <http://agency.osha.eu.int>.

↪ Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra
Gran Via 33, E-48009 Bilbao, Spānija
Tel.: +34 944 794 360
Fakss: +34 944 794 383
E-pasts: information@osha.eu.int

Par to, kas notiek jūsu valstī:

Lai saņemtu informatīvo paketi, lūdzam jūs griezties pie Aģentūras tikla partnera, kas ir atbildīgas par Eiropas Nedēļas organizēšanu jūsu valstī:

↪ LATVIJA

Nosaukums: Latvijas nacionālais kontaktpunkts
Adrese: Valsts darba inspekcija
Kr. Valdemāra iela 38
Rīga, LV 1010
Latvija
Tel: 702 1748
Fax: 702 1569
E-pasts: Liene.Maurite@vdi.lv
URL: <http://osha.lv>

Vairāk informācijas par Eiropas Aģentūru un Eiropas Nedēļu var atrast:
<http://osha.eu.int/ew2003/>

BĪSTAMĀS VIELAS — STRĀDĀ UZMANĪGI!

EIROPAS NEDĒĻA DROŠĪBAI UN VESELĪBAI DARBĀ
<http://osha.eu.int/ew2003/>

Eiropas Darba
drošības un veselības
aizsardzības aģentūra

<http://agency.osha.eu.int>

BĪSTAMĀS VIELAS — STRĀDĀ UZMANĪGI!

Ja jūs strādājat, pastāv iespēja, ka jūs esat saskarē ar vielām, kas var radīt apdraudējumu jūsu veselībai. Bīstamas vielas var atrast gandrīz visās darba vietās - sākot no fermām un rūpniecām, un beidzot ar frizētavām un slimnīcām. Ķīmisko vielu ražošana pasaulē patlaban sasniedz četrusimt miljonu tonnu gadā, un Eiropas Savienībā tirdzniecībā ir reģistrētas 100 000 dažādas vielas.

Pēc neseno veikta pētījuma Eiropā 22% no ES strādniekiem norāda, ka ceturtdaļu sava darba laika vai ilgāk viņi ir pakļauti toksisku tvaiku iedarbībai. Bez tam 16% darbinieku savā ikdienas darbā ir jārikojas ar bīstamām vielām. Šādu vielu iedarbība var dažādos veidos nodarīt kaitējumu strādnieku veselībai, kuru sekas var būt, sākot ar viegliem acu un ādas iekaisumiem līdz pat hroniskiem plaušu darbības traucējumiem un vēzim.

Tādēļ šī gada Eiropas Nedēļa drošībai un veselībai darbā koncentrē uzmanību uz bīstamu vielu izmantošanas radīto veselības apdraudējumu samazināšanu.

KAS ir Eiropas Nedēļa drošībai un veselībai darbā?

Eiropas Nedēļa 2003 ir informatīva kampaņa, kuras mērķis ir padarīt Eiropu par darbam drošu un veselīgu vietu, veicinot pasākumus, lai samazinātu darbam ar bīstamām vielām piemētošos riskus. Ar visu dalībvalstu un kandidātvalstu, Eiropas Komisijas un Eiropas Parlamenta, arodbiedrību un darbadevēju federāciju atbalstu šī ikgadējā iniciatīva ir kļuvusi par vislielāko darbavietas drošībai un veselības aizsardzībai veltīto pasākumu Eiropā. Tas dod unikālu izdevību pievērst uzmanību darba drošības un veselības aizsardzības svarīgumam.

Kas organizē Eiropas Nedēļu?

To koordinē Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra Bilbao, un tā notiks visās 15 ES dalībvalstīs, kandidātvalstīs un ārpus to robežām. Aģentūra ir Eiropas Savienības organizācija, kas ir atbildīga par informāciju darba drošības un veselības aizsardzības jomā.

Kad Nedēļa notiks?

Eiropas Nedēļa norisināsies visa mēneša garumā 2003. gada oktobrī, katrā valstī pati izlems, kura mēneša nedēļa tiks šim pasākumam veltīta. Taču pati kampaņa ilgs visa 2003. gada garumā.

Kas var piedalīties Eiropas Nedēļā?

Nedēļa vēršas pie cilvēkiem visu mērogu un sektoru organizācijās, uzņēmumos un darbavietās. Ikviens, kas ir saistīts ar darba drošības un veselības aizsardzības jautājumiem, tiek aicināts piedalīties, it īpaši darba drošības un veselības institūcijas, kā arī darba apdrošināšanas organizācijas, arodbiedrības un darbadevēju organizācijas, uzņēmumi, vadītāji, darbinieki un darba drošības speciālisti.

Kāpēc Eiropai ir jārisina bīstamo vielu problēma darbā?

Visā Eiropā miljoniem darbinieku tiek pakļauti bīstamo vielu ietekmei savās darba vietās. Nespēja kontrolēt ar tām saistītos riskus var dažādos veidos kaitēt cilvēku veselībai, tai skaitā izraisot: astmu; ādas iekaisumu vai dermatītu; audzēju; reproduktīvās sistēmas problēmas un iedzimtumu defektus. Tas var izraisīt arī nervu sistēmas un imūnsistēmas bojājumus, ietekmējot tādus dzīvībai svarīgus orgānus, kā plaušas, sirdi, nieres un aknas.

Savukārt, organizācijas var zaudēt savu produktivitāti, un tās var tikt sauktas pie atbildības tiesā, kā arī darbinieki var iesniegt pret tām prasību par kompensācijas piedziņu.

Eiropas likumdošana nosaka darbadevēju pienākumus, lai novērstu darbinieku pakļaušanu bīstamo vielu radītajam kaitējumam darbavietā. Tie ietver riska novērtējumu, ar bīstamajām vielām saistīto risku novēršanu,

procedūras nelaiemes gadījumu un ārkārtas situāciju gadījumā, kā arī informāciju un apmācību strādājošajiem. Bez tam darbadevēju pienākums ir arī iesaistīt darbiniekus viņu darba drošības un veselības aizsardzības politikas izstrādē.

Darbadevējiem un darbiniekiem ir pieejams milzīgs apjoms norādījumu, taču, lai tiktu aizsargāta strādājošo veselība, ir nepieciešams tos piemērot praksē. Galvenais Eiropas Nedēļas mērķis ir ne tikai panākt risku apzināšanu, bet arī rosināt pasākumus, lai padarītu darbavietas Eiropā drošākas, veselīgākas un ražīgākas.

KO var darīt?

Ideālā situācija būtu vispār izbeigt izmantot bīstamu vielu, vai arī, ja tas nav iespējams, aizvietot šo vielu ar mazāk bīstamu. Risinājums bīstamo vielu radīto risku samazināšanai līdz minimumam rodams riska novērtējumā un dažādo ES direktīvu prasību ieviešanā, kas attiecas uz bīstamo vielu izmantošanu darbā. Ieteikumi un norādījumi, kā tas izdarāms, ir atrodamī Eiropas Nedēļas mājas lapā <http://osha.eu.int/ew2003/>. Dalībvalstis ir sagatavojušas arī pašas savas praktiskās vadlīnijas un preventīvos mehānismus.

Riska samazināšana darbā ar bīstamajām vielām ir ne tikai morāls un tiesisks pienākums. Tas ir arī ļoti svarīgs uzņēmumu darbībai. Efektīvāka kontrole var panākt lielāku personāla apzinīgumu un labāku ražīgumu, samazinot izmantoto izejvielu apjomu. Vissekmīgākajiem uzņēmumiem parasti ir vislabākie rādītāji darba drošības un veselības aizsardzības jomā. Laba veselība nozīmē labu biznesu.

IESAISTĪŠANĀS

Jums vajadzētu iesaistīties Eiropas Nedēļā 2003., jo tad jūs varētu:

- paaugstināt darbinieku un vadītāju sapratnes līmeni par darba drošību un veselības aizsardzību, lai padarītu jūsu darba vietu drošāku un veselīgāku;
- parādīt, ka laba darba drošība un veselības aizsardzība nozīmē labu biznesu;